Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0820U100307

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Атрошенко Тетяна Юріївна

2. Atroshenko Tetiana

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-10-2020

Спеціальність за освітою: Соціальна педагогіка

Місце роботи здобувача: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 18.053.003

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.25.19, 14.25.05

Тема дисертації:

1. Формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в умовах позакласної виховної роботи

2. Formation of social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity

Реферат/анотація:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення та експериментальне вирішення проблеми формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в умовах позакласної виховної роботи. Виховний процес закладу середньої освіти не повною мірою задовольняє потребу держави у формуванні особистості, яка здатна активно співіснувати з довкіллям, маючи можливість задовольняти власні потреби життєдіяльності і при цьому здійснювати певний позитивний вплив на своє оточення. Сприятливою основою для цього виступає позакласна виховна робота, спрямована на допомогу підліткам у самовизначенні, культурній ідентифікації і самореалізації соціальних потреб, інтересів і здібностей. Аналіз теорії та практики досліджуваної проблеми дозволив виявити суперечності між об'єктивною потребою

суспільства в соціалізованих громадянах та наявним рівнем сформованості в учнів соціального досвіду; усвідомленням значення сприятливого соціального середовища для формування соціального досвіду учнів та відсутністю оптимальних педагогічних умов його створення і функціонування; можливостями педагогічного колективу у формуванні соціального досвіду учнів та відсутністю ефективної впорядкованої системи щодо їх використання у виховному середовищі школи. Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягають у тому, що: вперше розроблено та теоретично обґрунтовано педагогічну систему формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в умовах позакласної виховної роботи; розроблено та обґрунтовано педагогічні умови формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в позакласній виховній роботі; визначено сутнісний зміст понять «соціальний досвід учнів старшого підліткового віку», «формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку»; уточнено й обґрунтовано критерії, показники та рівні сформованості соціального досвіду учнів старшого підліткового віку; конкретизовано структурні компоненти соціального досвіду учнів старшого підліткового віку; подальшого розвитку набули науково-теоретичні та методичні основи формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в умовах позакласної виховної роботи. Практичне значення дослідження полягає в розробці та впровадженні у виховний процес закладів середньої освіти педагогічної системи формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в умовах позакласної виховної роботи, що включає: Програму формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку в умовах позакласної виховної роботи, авторські та модифіковані діагностичні методики для дослідження рівня сформованості соціального досвіду в учнів старшого підліткового віку; можливості використання результатів дослідження для подальшої розробки механізмів та умов формування соціального досвіду учнів; застосуванні результатів у діяльності соціально-психологічних служб закладів середньої освіти. У дослідженні визначено сутнісний зміст поняття «соціальний досвід учнів старшого підліткового віку», яке розглядається як сукупність знань, умінь і навичок, набутих на основі й у процесі безпосередньої соціально-комунікативної діяльності під час взаємодії між членами родини (або особами, які їх заміщують), суб'єктами освітнього процесу, однолітками, значущими дорослими, оточенням (неблагополучним включно) та за допомогою якого відбувається (як стихійно, так і цілеспрямовано) формування соціальних цінностей та норм, уявлень, переконань, установок, способів мислення, зразків поведінки, відчуттів, емоцій, які становлять основу чуттєвого пізнання соціальних світів. З'ясовано, що формування соціального досвіду учнів старшого підліткового віку – це процес скерування та впорядкування стихійно здобутого старшими підлітками соціального досвіду під час взаємодії з негативними та позитивними факторами соціального середовища через створення сприятливих умов для засвоєння та осмислення учнем знань про соціальні явища, соціальних умінь та навичок, установок і переконань, прийнятих у суспільстві, формування соціальної рефлексії, навичок пристосування до зовнішнього оточення, позитивного ставлення до соціальної дійсності та здатності перетворити й виразити це ставлення у практиці суспільного життя. Приділено увагу дослідженню сутності, змісту та співвідношення основних для інституту соціальної взаємодії понять та категорій, зокрема, власне соціального досвіду, соціальної пам'яті, соціального капіталу, цінностей.

2. The dissertation presents a theoretical generalization and experimental solution to the issue of forming social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity. At a secondary educational institution, the educational process does not fully satisfy the need of the state to form a personality that is able to coexist actively with others and has an opportunity to meet his/her own needs and, at the same time, to make a certain positive impact on his/her environment. A favourable basis for this is the extracurricular activity aimed at helping adolescents in self-determination, cultural identification and self-realization of social needs, interests and abilities. The analysis of the theory and practice of the issue under study allowed us to reveal contradictions between the objective need of society in the socialized citizens and the level of social experience formation in pupils; the awareness of the importance to have a favourable social environment for the formation of social experience in pupils and the lack of optimal pedagogical conditions for its creation and functioning; the capabilities of the teaching staff to form pupils' social experience and the lack of an effectively organized system to use these capabilities in the educational environment at school. The research novelty and theoretical significance

are as follows: the pedagogical system for the formation of social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity was developed and theoretically substantiated for the first time; we developed and substantiated the pedagogical conditions for the formation of social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity; the essential content of such concepts as “social experience in early adolescents”, “formation of social experience in early adolescents” was determined; we specified and substantiated the criteria, indicators and levels demonstrating the formation of social experience in early adolescents; the structural components of the social experience in early adolescents were specified; the scientific-theoretical and methodological foundations of social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity received further development. The practical significance of the research is to develop and implement the pedagogical system for the formation of social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity in the educational process at school, including the Program for the formation of social experience in early adolescents under the conditions of extracurricular activity, the author’s and modified diagnostic techniques to study the level of social experience formation in early adolescents; the opportunities to use the results of the study for further development of mechanisms and conditions for the formation of social experience of pupils; implementation of results in the activities of social and psychological services at secondary educational institutions. The research defines the essence of the concept of “social experience in early adolescents” which is considered to be a set of knowledge, skills and abilities acquired on the basis and in the process of direct social and communicative activities in the course of interaction between the family members (or people replacing them), actors of the educational process, peers, respected adults, the background (including the difficult one) and which helps to form (both spontaneously and purposefully) social values and norms, ideas, beliefs, attitudes, ways of thinking, patterns of behaviour, feelings, emotions that become the basis for the sensory cognition of social worlds. It has been found that the formation of social experience in early adolescents is a process that directs and regulates the social experience which is spontaneously gained by early adolescents in the course of interaction with negative and positive factors of the social environment by creating favourable conditions for pupils to learn and comprehend the knowledge of social phenomena, social abilities and skills, attitudes and beliefs accepted in society, the formation of social reflection, skills of adaptation to the external environment, a positive attitude to social reality and the ability to transform and express this attitude in the practice of public life. Special attention is paid to the essence, content and relationship between the basic concepts and categories characteristic of the institution of social interaction, in particular those of social experience, social memory, social capital, and values.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорова Олена Василівна

2. Fedorova Olena

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тернопільська Валентина Іванівна

2. Ternopilska Valentina

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Окольнича Тетяна Володимирівна

2. Okolnycha Tetiana

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляпунова Валентина Анатоліївна
2. Liapunova Valentyna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04, 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аверіна Катерина Сергіївна
2. Averina Kateryna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Максимов Олександр Сергійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Максимов Олександр Сергійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.